

FORMULERA MERA!

- Vi måste bli mer verbala, skaffa oss ett diskussionsforum och fler platser att ställa ut på! Keramikern Jennifer Forsberg menar att både självkänslan och upprorsandan vuxit bland konsthantverkarna på senare tid.

Be more verbal! Text in english, see page 48.

TEXT MALIN VESSBY FOTO/PHOTO CORNE BASTIAANSEN

HON UTEXAMINERADES från linjen för Keramikkonst på HDK i Göteborg 1998. När jag nyligen ringde till studenter på samma skola för att få förslag på spännande utövare som också kan formulera sig kring dagens konsthantverk, föreslog de Jennifer Forsberg.

- Sa du mig? Oj.

Så det blir ett besök i Malmö.

- Det har funnits många förutfattade meningar om vad som är bra konsthantverk, säger hon. Det ska gärna ta lång tid att göra, vara svårt att åstadkomma och vara passande. Man har fått lov att syssla med form och yta, men inte så mycket med innehåll. Men det håller på att förändras! Det känns som om studenter som väljer att gå på HDK, Konstfack eller Danmarks Designskole inte är desamma idag som för 15 år sedan. De som arbetar med keramik håller sig rätt å jour med samtidskonsten. Sakerna laddas allt mer med ett innehåll. Nutida företeelser tolkas in. Och arbetena håller för en konstkritisk granskning.

Men varför ser man då så sällan konsthantverkskritik?

Jennifer Forsberg menar att det beror på att konstkritikerna tror sig veta att konsthantverk är ointressant. Och det är, säger hon också, ett tydligt tecken på att de inte är insatta. Dessutom bedöms ofta konsthantverk, när det någon gång väl står att läsa om, på felaktiga grunder.

- I den renodlade konstkritiken talas aldrig om smak: "Det här var en väldigt smakfull installation..." Men om konsthantverk säger man däremot så. Kanske för att man automatiskt tänker sig sakerna i ett hem eller planerar för att de ska brukas. Och tyvärr är det också så, att även det konsthantverk som väljs ut för att visas upp på ut-

ställningar i allmänhet bär på irriterande inslag av en viss slags god smak.

Utan att ha läst Zandra Ahls och Emma Olssons bok Svensk smak – myter om den moderna formen, tangerar hon samma ämnesområden som de. Men Jennifer Forsberg talar om att så kallat fula eller icke passande saker väljs bort på bekostnad av ett innehåll, medan Ahl/Olsson intresserar sig mer för varför en viss estetik premiers.

- Jag vill någon gång göra en utställning med "ful keramik". Sånt som inte bär på aspekten att det måste passa in någonstans, utan är gjort av helt andra orsaker.

Hennes eget unika arbete, alltså inte bruksproduktionen, är ofta skissartat tecknat i en inte sällan mörk lera. Ibland är det skifferlikt ringlat, "som avlagringar" säger hon själv. Uttrycket är dovt. Och poetiskt. Hennes former går inte sällan stick i ståv med ett lätt och uppåtrövande ideal, som utstrålar ekvilibrism och perfektionism. Nu har hon just avslutat en utställning på Sintra i Göteborg, med grova, låga bord och över dem: kyrkklockor.

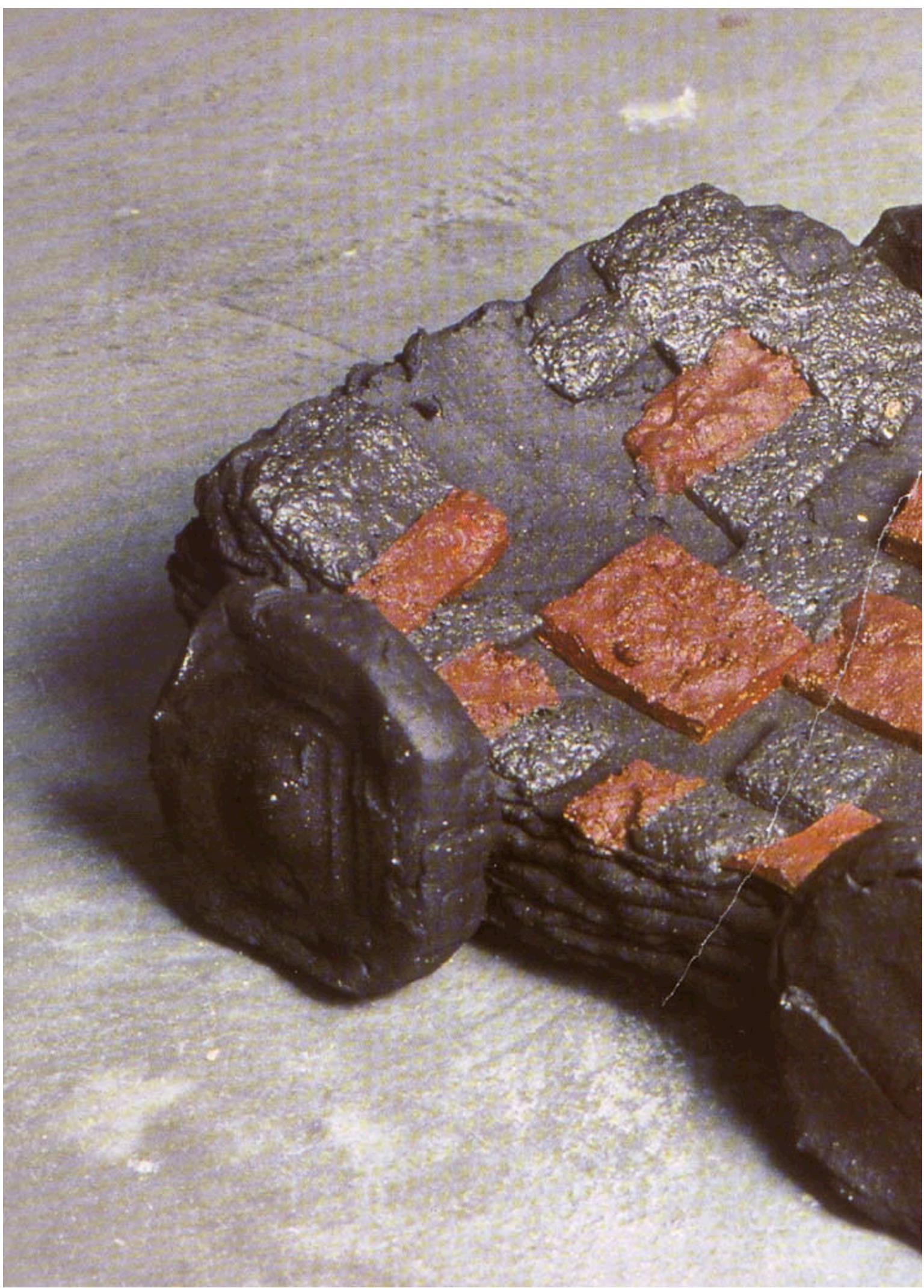
Sen förra vintern, då hon var "artist in residence" ett par månader på holländska internationella keramikcentret EKWC (en "brytpunkt" och "presenttid", säger hon), arbetar hon med en slags scenografi, eller "tecken" för ting: Bokhylla, bord, fägelburar, kyrkklockor. Konkreta avbildningar som hon abstraherat en aning.

- Vissa människor har ett format som är så här, säger Jennifer Forsberg och måttar upp en ganska vanlig krukstorlek. Och de kan göra vibrerande saker i det. Men mitt format har kommit att bli allt större. Jag jobbar ganska fort och ganska rått. Och fysiskt. Finish har jag väl på mitt sätt, men för mig har det

Jennifer Forsberg.
Motstående sida,
keramik från 2001:
Bokhylla, 110 x 90 x 30 cm,
svart stengodslera. Över
hyllan hänger Conversation,
40 x 50 x 10 cm, vit
porslinslera.

Jennifer Forsberg
Opposite page: ceramics
from 2001: bookshelf,
110 x 90 x 30 cm, black
earthenware clay. Above the
shelf hangs Conversation,
40 x 50 x 10 cm, in white
china clay.

Bil, svart lera med påsmälta bitar av röd lera.
Mått: 35 x 85 x 20 cm.
*Car, black clay with bits of
red clay melted on.
35 x 85 x 20 cm.*

"I den renodlade konstkritiken talas aldrig om smak: 'Det här var en väldigt smakfull installation ...' Men om konsthantverk säger man däremot så."

Stegar i stengodslera, somliga doppade i vit eller gul engobe. 15-40 cm höga.
Ladders in stoneware clay, some dipped in white or yellow slip. 15-40 cm. high.

Hus, 40 x 40 x 60 cm, svart lera med prickdekor av "manganlera", dvs lera blandad med mangan, vilket gör att viss "kok-effekt" uppstår som får lerplupperna att resa sig i ugnschettan.
House, 40 x 40 x 60 cm, black clay with decorative spots of "manganese clay", i.e. clay mixed with manganese, which results in a sort of "boiled" effect, which makes the clay blobs rise in the heat of the kiln.

inget värde i sig att något tar lång tid att göra. Jag är inte inne på att göra akrobatiska kullerbyttor i lera, så där så att folk säger: "Wow, kan man göra så?" Får jag bara såna reaktioner har jag misslyckats.

Sen examen vid HDK har hon arbetat på det danska keramiska resurscentret i Skælskør, varit på den holländska motsvarigheten och även (vilket hon också gjorde under studietiden) arbetat keramiskt i USA. Nu jobbar hon, utöver sin egen konstnärliga verksamhet, deltid som intendent på Formargruppen i Malmö.

Men hur tycker hon då att svensk keramik står sig i förhållande till omvärldens?

– Den är bra, särskilt om man pratar om de keramikkullar som lämnat skolorna de senaste åren. De har något nytt att säga! Det görs rätt ärliga grejer tycker jag, ofta unika projekt. Här sneglas sällan på en massa andra. I USA är det så mycket gimmickgrejer, till exempel att folk ska vara roliga hela tiden.

Men fortfarande, menar hon, finns en hel del kvar att förändra.

– Vi som gör grejer måste bli ännu mer verbala, och skaffa oss ett forum där vi kan börja diskutera ordentligt. Och så behövs fler bra ställen där vi kan ställa ut. I det fallet måste nog inte minst konsthantverkskooperativa ta sitt ansvar.

Sen talar vi om självkänslan – och kanske även upprorsandan – inom keramikerkåren och kommer fram till att den nog vuxit de senaste åren. Jennifer Forsberg menar att särskilt en person bidragit till att

saker och ting att börjat hända: Torbjörn Kvasbø, nuvarande professor på Konstfack, Keramik & Glas och tidigare hennes professor på HDK.

– Med honom fick vi internationella perspektiv och det blev struktur på utbildningen. Dessutom ställdes vi inför krav och kritik. Och det ledde till att vi orienterade oss bättre, blev mer professionella. Utställningarna skulle vara bra, man skulle kunna prata om sina grejer. Det är en jätte stor förändring! ●

"We must become more verbal and get ourselves a discussion forum and more exhibition venues!" Ceramic artist Jennifer Forsberg believes that feelings of both self-esteem and rebelliousness have grown among craftspeople in recent times.

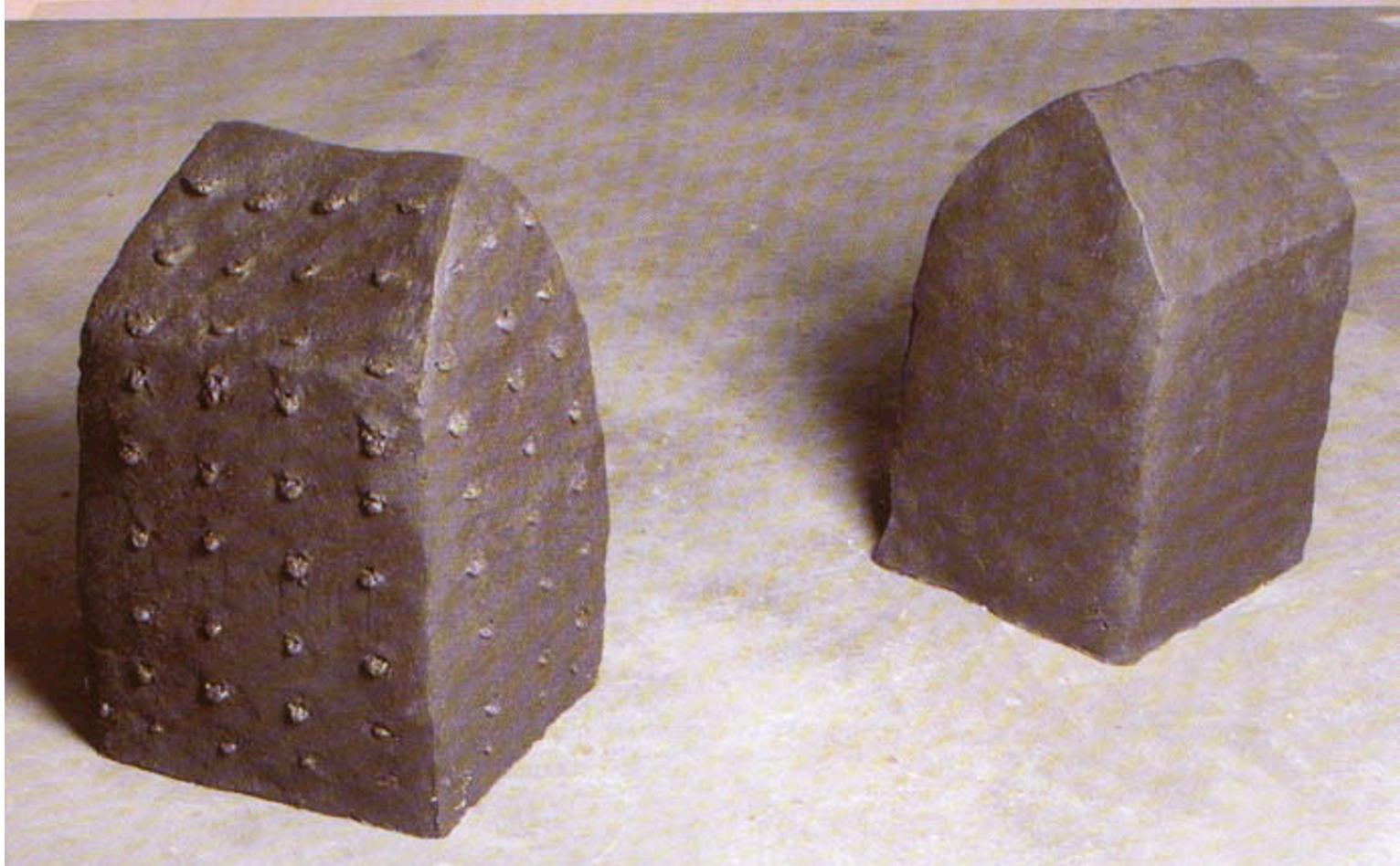
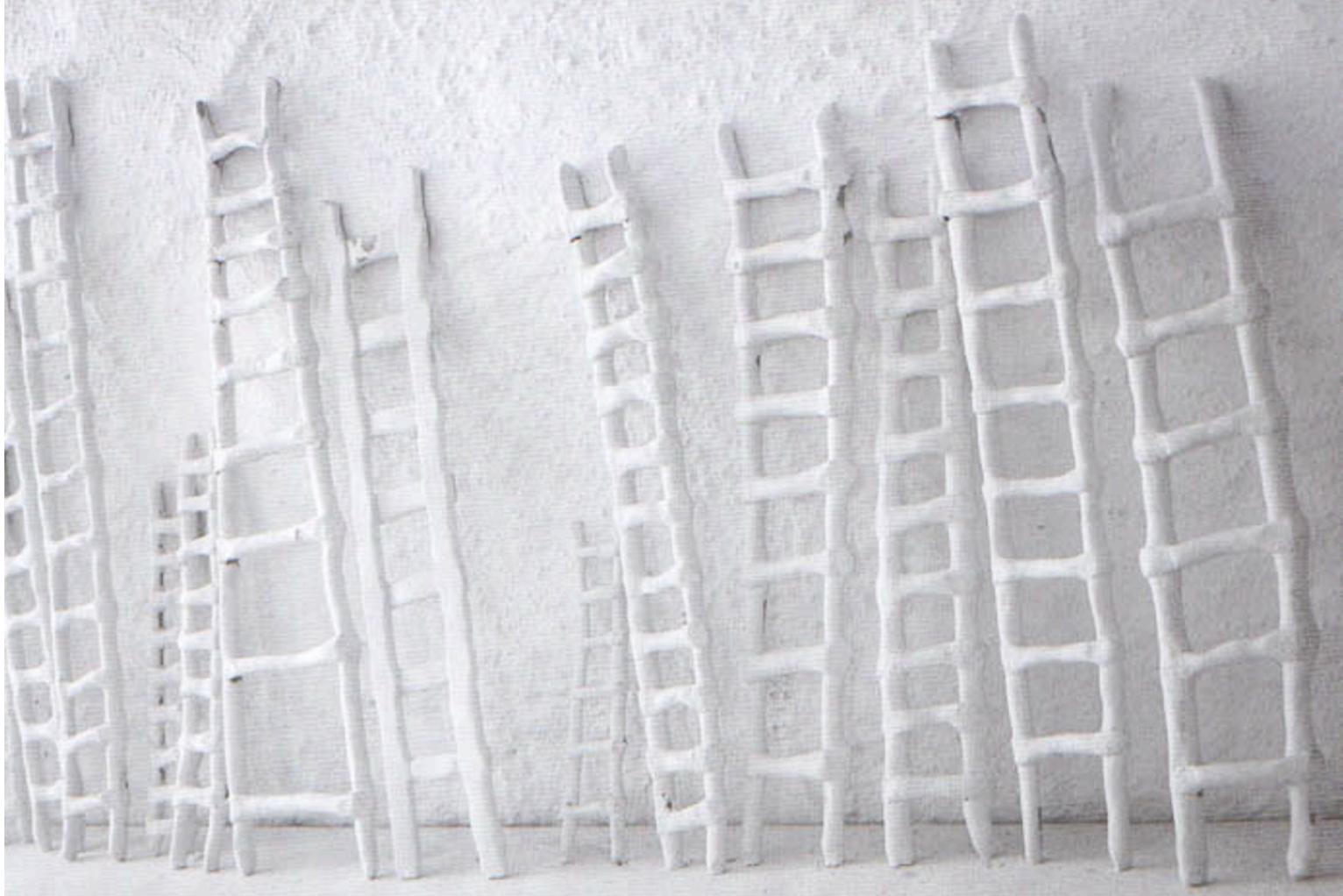
Jennifer Forsberg graduated from the Ceramic Arts programme at the School of Design and Crafts, Göteborg University (HDK) in Göteborg in 1998. When I recently telephoned students at the same school to ask them for the names of exciting craftspeople who can also express themselves about crafts today, they suggested Forsberg.

"They gave you my name? Gosh."

The result was a visit to Malmö.

"There have been many preconceived ideas about what are good crafts," she says. "Preferably they should take a long time to do, be hard to achieve, and be appropriate. Craftspeople have been allowed to work with form and outward appearance, but not so much with content. But that's changing! It seems to me that students who choose to attend HDK, Konstfack (the University College of Arts, Crafts and Design, Stockholm) or Danmarks Designskole are not the same as those of 15 years ago. People who work with ceramics keep themselves quite well up to date with contemporary art. Their creations are increasingly charged with a content. Current events are interpreted into the works and they can withstand assessment on artistic grounds."

"But why then do we so seldom see reviews of crafts?" Forsberg believes this is because art critics think they

Ovan: Fågelburar i svart och röd lera.
Ovan höger: Bord med små objekt = pictogram eller text. Jennifer Forsberg kallar det hela Bok.
Above: birdcages in black and red clay.
Above right: table with small objects = pictograms or texts. Jennifer Forsberg calls the whole thing Bok (Book).

know that crafts are uninteresting. And that, she says, is a clear indication that the critics are not familiar with the subject. In addition, crafts, when they are written about, are often judged on the wrong grounds.

"In pure art criticism, taste is never mentioned, such as. 'This was a very tasteful installation...'. But that is said about crafts, perhaps because people automatically imagine the objects in a home, or plan to use them. And unfortunately it is also the case that even the crafts that are selected to be shown in exhibitions generally have an irritating element of a certain kind of good taste."

Without having read Zandra Ahl's and Emma Olsson's book *Svensk smak – myter om den moderna formen*, (*Swedish taste – myths about modern design*), Forsberg touches on the same topics as the authors. But she says that so-called "ugly" or "unsuitable" objects are rejected at the expense of content, while Ahl and Olsson are more interested in why a premium is put on a certain kind of aesthetics.

"Sometime I would like to do an exhibition of 'ugly' ceramics. Things that don't look like they have to fit in somewhere, but are created for completely different reasons."

Her own unique works (not her mass-produced utility goods) are often "sketched" in a clay that is not

infrequently dark. Sometimes they are coiled like layers of shale, "like strata" as she describes it. Her style is muted and poetic. Her shapes not infrequently are completely the opposite of a light, upwardly striving ideal which exudes equilibrium and perfectionism. She has just concluded an exhibition at the Sintra gallery in Göteborg, featuring heavy, low tables surmounted by church bells.

Since last winter, when she was artist in residence for a couple of months at the Dutch international ceramic work centre, EKWC (a "turning point" and "gift time" she says), she has been working on a kind of set design, or "signs" for objects: bookshelves, tables, birdcages, church bells – concrete depictions which she makes slightly abstract.

"Some people have a format like this," Forsberg says, measuring out a fairly ordinary size of pot. "And they can do great things in that. But my format has grown increasingly large. I work fairly fast and quite crudely and physically. I do give the pieces a finish in my own way, but the fact that something takes a long time to do has no value to me in and of itself. I'm not the sort of person to do acrobatic somersaults in clay, so that people exclaim: 'Wow, is it really possible to do that!?' If I only get that kind of reaction then I've failed."

Since graduating from HDK, Forsberg has worked at the Danish ceramic resource centre in Skælskør, been at its Dutch equivalent, and even (something she also did while she was a student) worked in ceramics in the United States. Now in addition to her own creative work, she works part time as the manager of the Formargruppen crafts cooperative in Malmö.

How does Forsberg think Swedish ceramics compares to that in other countries?

"It's good, especially if we're talking about the graduates in ceramics in recent years. They have something new to say! I think that some really good stuff is being made, often unique projects. Here people seldom cast sideways glances at what lots of other people are doing. In the States, for example, there are so many gimmick objects – people are supposed to have fun all the time."

Forsberg, though, still believes that a lot needs changing:

"Those of us who make these objects must become even more verbal, and get ourselves a forum where we can start to discuss things properly. And we need more good exhibition venues. In the latter case, the responsibility belongs not least to the crafts cooperatives." •

"In pure art criticism, taste is never mentioned, such as: 'This was a very tasteful installation ...' But that is said about crafts."

We go on to discuss self-esteem – and perhaps even a rebelliousness – among Swedish ceramic artists, and conclude that these feelings have grown in recent years. Forsberg says that one person in particular has helped make things start to happen: Torbjørn Kvæsbo, now professor of ceramics and glass at Konstfack and previously her professor at HDK.

"With him we gained an international perspective, and the programme had structure. We also had demands placed on us and were given critique. That made us orientate ourselves better and become more professional. The exhibitions should be good – it should be possible to talk about the objects one has made. That's a huge change!" •